



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR



FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

ČESKO – UKRAJINSKÝ GLOSÁŘ

Školský a vzdělávací systém v České republice

1. vydání, 2020

Glosář byl zpracován v rámci projektu **Inkluze Interkulturně 2**, jako podpůrný studijní materiál pro účastníky vzdělávacích kurzů v oblasti interkulturní práce, a dále pro uchazeče o vykonání zkoušky z profesní kvalifikace Interkulturní pracovník (75-020-R), publikované v Národní soustavě kvalifikací.

Realizátor projektu: InBáze, z. s.

Partner projektu: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Autoři:

České znění: Mgr. Jan Matěj Bejček

Překlad: doc. Tetiana Sverdan, CSc.

Mgr. Jekatěrina Gazukina

Obsah

1. Vybrané instituce, školy a školská zařízení
2. Vybrané základní pojmy
3. Akademické tituly

1. Vybrané instituce, školy a školská zařízení

Vybrané instituce		
Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy	MŠMT	Міністерство освіти, молоді та спорту
Národní institut dalšího vzdělávání	NIDV	Національний інститут післядипломної освіти (основна функція інституту – загальнонаціональна підтримка педагогічних працівників навчальних закладів шкільної та позашкільної освіти; від 01.01.2020 перейменовано у Національний педагогічний інститут Чеської Республіки)
Národní pedagogický institut České republiky	NPI ČR	Національний педагогічний інститут Чеської Республіки
Česká školní inspekce	ČŠI	Чеська шкільна інспекція
Typy škol		
Mateřská škola	MŠ	Дитячий садок / Дитсадок
Lesní mateřská škola	LMŠ	Лісовий дитячий садок / Лісовий дитсадок / Дитсадок на свіжому повітрі / Дитсадок на природі (формат дошкільної освіти для дітей від трьох до шести років, які більшість часу перебувають на свіжому повітрі і за будь-якої погоди вивчають довкілля)
Základní škola	ZŠ	1) Початкова школа (у Чехії 1–5 класи); 2) Середня загальноосвітня дев'ятирічна школа (у Чехії 1–9)

		<p>класи);</p> <p>3) Основна школа (у Чехії 6–9 класи)</p>
<p>Základní umělecká škola (základní umělecké vzdělávání)</p>	ZUŠ	<p>Початкова мистецька школа (початкова мистецька освіта)</p>
<p>Střední škola</p>	SŠ	<p>1) Заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО) / Середній загальноосвітній навчальний заклад / Середня загальноосвітня школа (у Чехії гімназії – після 5-го, 7-го або 9-го класу);</p> <p>2) Середній навчальний заклад професійної освіти (профільні школи, училища – у Чехії після 9-го класу);</p> <p>3) Старша школа (у Чехії після 9-го класу)</p>
<p>Střední odborná škola</p>	SOŠ	<p>Середній навчальний заклад професійної освіти / Середній професійний навчальний заклад / Заклад спеціалізованої освіти / Професійний ліцей</p> <p>(на зразок педагогічних училищ, училищ мистецтв, профільних ліцеїв тощо; раніше закладами такого рівня були також технікуми)</p>
<p>Střední odborné učiliště</p>	SOU	<p>[Середній] професійно-технічний навчальний заклад / Професійно-технічне училище / Професійне училище / Професійний ліцей</p> <p>(навчальні заклади, які готують до робітничих професій)</p>
<p>Gymnázium (4leté / víceleté)</p>		<p>Гімназія (чотирирічна / багаторічна)</p>
<p>Konzervatoř (postavení obdobné střední případně vyšší odborné škole)</p>		<p>Училище культури і мистецтв; училище мистецтв; музичне училище</p> <p>(статус середнього навчального закладу професійної освіти – училища, або закладу фахової передвищої освіти – вищого професійного училища, коледжу)</p>

Vyšší odborná škola	VOŠ	Вища професійна школа / Коледж / Вище професійне училище (навчальні заклади фахової передвищої освіти / <i>раніше</i> вищі навчальні заклади I – II рівнів акредитації)
Vysoká škola / Univerzita	VŠ	Заклад вищої освіти (ЗВО) / Університет (<i>раніше</i> вищий навчальний заклад III – IV рівнів акредитації (ВНЗ) / <i>неофіційне</i> виш)
Školská zařízení / Навчальні заклади		
Speciálně-pedagogické centrum	SPC	Навчально-реабілітаційний центр (надає психолого-педагогічну та соціально-медичну допомогу особам від 3 до 19 років з порушенням психофізичного розвитку та інвалідністю; центри сформовані відповідно до специфіки хвороби)
Pedagogicko-psychologická poradna	PPP	Інклюзивно-ресурний центр (ІРЦ) (<i>раніше</i> психолого-медико-педагогічний центр – ПМПЦ / психолого-медико-педагогічна консультація – ПМПК; надає психолого-педагогічну та соціально-медичну допомогу особам від 3 до 19 років з особливими освітніми потребами – у широкому значенні; центри сформовані територіально)
Středisko výchovné péče	SVP	Центр превентивного виховання (надає психолого-педагогічну та соціально-медичну допомогу особам від 3 до 26 років з виявами поведінкових розладів; центри існують у формі амбулаторій, стаціонарів та інтернатів)
Střediska volného času / Центри дозвілля		
Dům dětí a mládeže	DDM	Дитячо-юнацький центр (<i>раніше</i> Будинок (клуб, центр) дітей та молоді / Будинок (клуб, центр) дітей та юнацтва / Будинок (клуб, центр) дітей, юнацтва та молоді)

2. Vybrané základní pojmy

(jednotlivé pojmy jsou řazeny abecedně)

A	
Absolutorium (závěrečná zkouška na Vyšší odborné škole)	Випускний іспит / Абсолюторій (випускний іспит при комісії в навчальному закладі фахової передвищої освіти – училищі мистецтв, музичному училищі, вищому професійному училищі, коледжі; після успішного складання іспиту випускникові присвоюють звання «дипломованого спеціаліста» – DiS., яке прирівнюють до ступеня фахового молодшого бакалавра – колишнього молодшого спеціаліста)
Absolvent	Випускник
Adaptační plán (v mateřské škole)	Адаптаційний план / План адаптації (у дитячому садку; розробляють відповідно до індивідуальних потреб дитини)
Akademická hodnost (docent, profesor...)	Вчене звання (доцент, професор...)
Akademický rok (01. 10. -30. 09.)	Навчальний рік (у закладах вищої освіти) / Академічний рік (1.10.– 30.09. – у Чехії; 1.09. – 31.08. – в Україні)
Akademický titul (Bc., Mgr., Ing., Ph.D. ...)	Науковий ступінь (Bc. – бакалавр; Mgr. – магістр; Ing. – інженер, присуджують випускникам технічних, економічних, аграрних та військових вишів; Ph.D. – доктор філософії ...)
Aprobační zkouška	Апробаційний іспит

Asistent pedagoga	Асистент вчителя / вихователя
C – Ć	
Celoživotní vzdělávání	Неперервна освіта / Неперервне навчання
Čeština jako druhý jazyk	Чеська [мова] як друга мова
D	
Dětská skupina	Дитяча група (формальна назва та одна з форм догляду за дошкільнятами в Чехії – від 12 місяців до початку обов'язкового навчання в школі; дитячі групи є неприбутковими організаціями, альтернативними до офіційних дитячих садочків)
Dětské jesle	Дитячі ясла / Дит'ясла
Dětský kroužek	Дитячий гурток
Diplom	Диплом
Diplomovaný specialista (zkratka DiS.; označení absolventa vyšší odborné školy)	[Фаховий] молодший бакалавр – колишній молодший спеціаліст («дипломований спеціаліст» – скорочення DiS.; звання випускника закладу фахової передвищої освіти, наприклад, училища мистецтв, музичного училища, вищого професійного училища, коледжу)

Distanční studium / distanční í forma studia	Дистанційне навчання / дистанційна форма навчання
Dodatek k diplomu <i>(obdoba dokladu o obsahu a rozsahu vzdělávání, týká se VOŠ a VŠ)</i>	Додаток до диплому <i>(документ про зміст та обсяг навчальних предметів; стосується вищих професійних училищ, коледжів та закладів вищої освіти)</i>
Doklad o obsahu a rozsahu vzdělávání <i>(zpravidla se týká ZŠ a SŠ vzdělávání)</i>	Довідка про зміст та обсяг навчальних предметів / Академічна довідка про навчальні години <i>(стосується переважно середньої загальноосвітньої дев'ятирічної школи та навчальних закладів повної середньої загальної чи професійної освіти)</i>
Doučování <i>(např. z českého jazyka / matematiky...)</i>	Репетиторство / Додаткові заняття <i>(наприклад, з чеської мови / математики ...)</i>
Důtka - důtka třídního učitele - důtka ředitele školy	Догана – догана від класного керівника – догана від директора школи
Dvojjazyčný asistent	Двомовний асистент
H	
Harmonogram akademického roku	Академічний календар [на навчальний рік]
Harmonogram školního roku	Структура навчального року / Календар навчального року

I	
Individuální vzdělávací plán	Індивідуальний навчальний план
Inkluze / Inkluzivní vzdělávání	Інклюзія / Інклюзивне навчання / Інклюзивна освіта
Internát <i>(druh celoročního ubytování pro studenty, zpravidla SŠ či SOU)</i>	Учнівський / Студентський гуртожиток <i>(тип цілорічного житла для учнів / студентів, як правило, середніх навчальних закладів чи професійно-технічних училищ)</i>
K	
Klasifikace <i>(hodnocení, známka)</i>	Система оцінювання знань <i>(оцінювання, оцінка)</i>
Kolej / studentská kolej <i>(druh celoročního ubytování pro studenty, zpravidla VOŠ či VŠ)</i>	Гуртожиток / Студентський гуртожиток <i>(тип цілорічного житла для студентів, як правило, вищих професійних училищ, коледжів та вишів)</i>
Kombinované studium / kombinovaná forma studia <i>(kombinace prezenčního a distančního vzdělávání)</i>	Очно-заочне навчання / Змішане навчання / Комбінована форма навчання <i>(поєднання очного / стаціонарного та заочно-дистанційного навчання)</i>
Konzultační hodiny	Консультації / Консультаційні години
M	

Maturitní zkouška	Державний іспит на отримання свідоцтва (<i>раніше</i> атестата) про здобуття повної загальної середньої освіти
Maturitní vysvědčení	Свідоцтво (<i>раніше</i> атестат) про здобуття повної загальної середньої освіти
N	
Nástavbové studium	Подальше / продовжене / додаткове навчання з метою отримання свідоцтва (<i>раніше</i> атестата) про здобуття повної загальної середньої освіти (подальшу освіту здобувають випускники професійних шкіл та училищ, які отримали диплом кваліфікованого робітника – <i>v ýuční list</i> ; додаткове навчання за очною формою триває 2 роки, за заочною – 3 роки)
Nostrifikace	Нострифікація (процедура визнання іноземних документів про освіту)
Nostrifikační zkouška	Нострифікаційний іспит
O	
Obhajoba bakalářské / diplomové / dizertační práce	Захист бакалаврської / дипломної / дисертаційної роботи
Odklad povinné školní docházky	Відтермінування обов'язкового відвідування школи
Odlišný mateřský jazyk (<i>žák / student s odlišným mateřským jazykem</i>)	Інша рідна мова (<i>учень / студент з іншою рідною мовою</i>)

Omluvenka / omluvný list (např. při zameškané výuce na základní škole)	Письмове вибачення (у середній загальноосвітній дев'ятирічній школі записка від батьків з вибаченням, наприклад, у разі пропущених дитиною занять)
Organizační řád školy / Školní řád	Статут школи / Правила внутрішнього розпорядку школи
Osvědčení	1) Довідка; 2) Посвідчення; 3) Свідоцтво; 4) Сертифікат
P	
Pedagogický pracovník	Педагогічний працівник
Plán pedagogické podpory	План педагогічної підтримки / педагогічного супроводу
Podpůrné opatření	Заходи підтримки / супроводу
Postgraduální vzdělávání - doktorské studium (<i>Ph.D.</i>) - další vzdělávání	Післядипломна освіта (у широкому розумінні) - аспірантура (для військових спеціальностей – ад'юнктура) (подальше навчання після отримання ступеня магістра з метою отримання ступеня доктора філософії – <i>Ph.D.</i> ; в Україні це третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти) - післядипломна освіта (у вузчому розумінні згідно з українським законодавством) (стажування; курси підвищення кваліфікації; отримання іншої спеціальності / перекваліфікація тощо)

Potvrzení o studiu	Довідка про навчання
Povinná školní docházka <i>(poslední rok předškolní docházky a 1.-9. třída základní školy)</i>	Обов'язкове відвідування школи / Обов'язкова освіта <i>(останній рік у закладі дошкільної освіти і 1–9 класи середньої загальноосвітньої дев'ятирічної школи)</i>
Pregraduální vzdělávání - bakalářské studium <i>(Bc., BcA.)</i> - magisterské studium <i>(Mgr., MgA., Ing., MUDr., MDDr., MVDr.)</i>	Перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти (<i>так звана «додипломна освіта»</i>) - перший (бакалаврський) рівень вищої освіти <i>(Bc. – бакалавр; BcA. – ступінь бакалавра, здобутий у навчальних закладах мистецького спрямування)</i> - другий (магістерський) рівень вищої освіти <i>(Mgr. – магістр; MgA. – ступінь магістра, здобутий у навчальних закладах мистецького спрямування; Ing. – інженер, ступінь, який присвоюють випускникам технічних, економічних, аграрних, військових вишів; MUDr. – доктор (в Україні – магістр) медицини, ступінь, який присвоюють випускникам магістерської програми за спеціалізацією «загальна медицина»; MDDr. – доктор (в Україні – магістр) стоматології, ступінь, який присвоюють випускникам магістерської програми за спеціалізацією «стоматологія»; MVDr. – доктор (в Україні – магістр) ветеринарної медицини, ступінь, який присвоюють випускникам магістерської програми за спеціалізацією «ветеринарна медицина та ветеринарна гігієна»)</i>
Prezenční studium / prezenční forma studia	Очне / стаціонарне навчання / Очна / стаціонарна форма навчання
Předškolák <i>(dítě v předškolním věku)</i>	Дошкільник / Дошкільниця / Дошкільня (<i>розмовне</i>) <i>(дитина дошкільного віку)</i>
Předškolní vzdělávání	Дошкільна освіта

Přijímací zkouška	Вступний іспит
Přípravná třída	Підготовчий клас / Нульовий клас
R	
Rámcový vzdělávací program (RVP; obecně závazný rámec pro tvorbu vzdělávacích programů škol)	Типова освітня програма (рекомендовані обов'язкові підходи до створення освітніх програм окремих шкіл)
Rigorózní řízení	Процедура складання державних «ригорованих іспитів / іспитів зі спеціальності» (rigorózní zkoušky) і захисту «ригорованої роботи» (rigorózní práce) (процедуру <u>обов'язково</u> проходять випускники магістерських програм медичного спрямування для отримання науково-професійних ступенів <i>MUDr.</i> , <i>MDDr.</i> , <i>MVDr.</i> ; <u>за бажанням</u> – магістри гуманітарних, природничих, правничих чи теологічних галузей, які хочуть отримати подальший магістерський ступінь, часто називаний «докторським за спрощеною системою», наприклад, <i>PhDr.</i> – доктор філософії, <i>JUDr.</i> – доктор права тощо)
Rodičovská schůzka / rodičovské schůzky	Батьківські збори
Rozdílové zkoušky	Академічна різниця / Академрізниця (<i>розмовне</i>) (іспити, призначені для ліквідації академічної різниці у разі переходу в інший навчальний заклад, зміни спеціальності чи переривання навчання)
S	
Semestr	Семестр

<i>(zimní semestr / letní semestr)</i>	<i>(перший (осінній) семестр / другий (весняний) семестр)</i>
Spádová škola <i>(mateřská / základní)</i>	Територіально прилегла до місця проживання дитини школа <i>(дитячий садок / середня загальноосвітня дев'ятирічна школа)</i>
Speciální pedagog	Спеціальний педагог
Speciální vzdělávací potřeby <i>(žák / student se speciálními vzdělávacími potřebami)</i>	Особливі освітні потреби (у широкому розумінні) / скорочено ООП <i>(учень / студент з особливими освітніми потребами)</i>
Státní doktorská zkouška <i>(zkouška k dosažení titulu Ph.D.)</i>	Державний іспит на здобуття ступеня доктора філософії – <i>Ph.D.</i>
Státní rigorózní zkouška <i>(zkouška k dosažení titulu PhDr., JUDr., RNDr. atd.)</i>	Державний іспит на здобуття науково-професійних магістерських ступенів <i>PhDr.</i> – доктор філософії (за спрощеною системою), <i>JUDr.</i> – доктор права, <i>RNDr.</i> – доктор природничих наук і т. д.
Státní závěrečná zkouška <i>(zkouška k dosažení titulu Bc., BcA., Mgr., MgA., Ing.)</i>	Комплексний державний іспит / Єдиний державний кваліфікаційний іспит <i>(іспит на здобуття ступеня Bc. – бакалавра, BcA. – бакалавра у галузі мистецтва, Mgr. – магістра, MgA. – магістра у галузі мистецтва, Ing. – інженера)</i>
Stipendium	Стипендія
Stipendijní řád	Положення про стипендії / Порядок призначення та виплати стипендій / Правила призначення стипендій
Stravné <i>(poplatek za stravu ve školní jídelně)</i>	Оплата за харчування у шкільній їдальні

Střední vzdělávání	Середня освіта
Studentský spolek	Студентське об'єднання / Студентська спілка
Š	
Škola v přírodě	Школа на природі / Школа на свіжому повітрі (розважально-навчальний формат дошкільної та базової середньої освіти, коли учні впродовж кількох днів перебувають у лісових таборах чи на гірських базах з навчальною – у межах шкільної програми, оздоровчою та виховною метою)
Školní družina	«Група продовженого дня» (у Чехії – це навчальний заклад позашкільної освіти для учнів початкової школи; до групи продовженого дня можуть ходити учні різних шкіл не лише у дні навчання, але й під час канікул та державних свят)
Školní hospodář / hospodářka	Завідувач господарства школи (дитячого садка) / <i>розмовне</i> Завгосп
Školní jídelna	Шкільна їдальня
Školní klub	Шкільний клуб (належить до навчальних закладів позашкільної освіти переважно для учнів основної школи; до шкільного клубу можуть входити учні однієї або різних шкіл; клуб може працювати як під час навчання, так і під час канікул)
Školní metodik prevence <i>(na základní škole)</i>	Методист превентивного виховання <i>(у середній загальноосвітній дев'ятирічній школі)</i>
Školní pololetí <i>(zimní / letní)</i>	Навчальне півріччя <i>(перше / друге)</i>

Školní psycholog	Шкільний психолог
Školní rok (01. 09. – 31. 08.)	Навчальний рік (у загальноосвітній школі) (01. 09. – 31. 08.)
Školní zralost	Готовність [дитини] до школи
Školník	Шкільний сторож
Školní poradenské pracoviště	Шкільний консультаційний пункт (сформований на базі школи; до роботи в ньому залучені вибрані педагоги, методист превентивного виховання, за потреби – шкільний психолог та спеціальний педагог)
Školní vzdělávací program (realizační programový dokument školy, který je v souladu s RVP)	Освітня програма школи (програмний документ, за положеннями якого відбувається навчальний процес у школі і який складений відповідно до Типової освітньої програми)
Školská poradenská zařízení (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně-pedagogické centrum...)	Навчально-консультаційні заклади (інклюзивно-ресурсний центр, навчально-реабілітаційний центр...)
T	
Talentová zkouška	Творчий конкурс
Třídní kniha	Класний журнал
Třídní kolektiv	Класний колектив / Колектив класу / Учнівський колектив

Třídní schůzka / třídní schůzky	Батьківські збори / Класні батьківські збори / Класні збори
Třídní učitel	Класний керівник
U	
Učitel	Вчитель
Uchazeč o studium	Вступник / неофіційне Абітурієнт
Univerzita třetího věku	Університет третього віку (концепція неперервної освіти, зокрема для людей пенсійного віку)
Uplatnění	1) Зайнятість; 2) Застосування (<i>pracovní uplatnění</i> – працевлаштування)
Uznání rovnocennosti zahraničního vzdělání	Визнання іноземних документів про освіту (<i>раніше</i> – нострифікація)
V	
Volnočasové aktivity	Дозвілля (різні види діяльності у вільний час)

Vychovatel	Вихователь
Vysokoškolské vzdělávání	Вища освіта
Vysvědčení	1) Табель [навчальних досягнень учня]; 2) Свідоцтво (про здобуття повної загальної середньої освіти) / <i>раніше</i> Атестат
Vyšší odborné vzdělávání	Вища професійна освіта / Фахова передвища освіта
Vyučovací hodina	Урок
Výchovná opatření / výchovné opatření	Виховні заходи / виховний захід (профілактика негативних виявів та правопорушень у дитячому середовищі; робота органів і служб у справах дітей, комісії з питань захисту прав дитини (OSPOD) щодо запобігання правопорушень дітей та ведення ними аморального способу життя: пропуску уроків, вживання алкоголю та наркотиків тощо)
Výchovný poradce (na základní škole)	Освітній консультант (у середній загальноосвітній дев'ятирічній школі)
Výkaz o studiu / index	Залікова книжка / <i>розмовне</i> Заліковка
Výuční list	Диплом кваліфікованого робітника (за українською освітньою системою) (документ, що засвідчує професійний освітньо-кваліфікаційний рівень випускника професійної школи чи училища, який успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, склавши випускний іспит – závěrečnou zkoušku; на відміну від maturitního

	vysvědčení – свідоцтва (<i>раніше</i> атестата) про здобуття повної загальної середньої освіти, такий документ не дає права для вступу до закладів вищої освіти)
Vzdělávací soustava	Система освіти / Освітня система
Vzdělávací zařízení	Навчальні заклади
Z	
Zařazení do ročníku	Зарахування / Прийняття до [відповідного] класу (стосується, зокрема, і ситуації, коли до школи приходить учень з іншою рідною мовою і директор має повноваження прийняти його до певного класу за власним розсудом; наприклад, в Україні учень вже закінчив восьмий клас, але у чеській школі його знову записують до восьмого класу)
Zájmové vzdělávání	Позашкільна освіта
Základní vzdělávání - první stupeň základní školy (1.-5. třída) - druhý stupeň základní školy (6.-9. třída)	Базова освіта / Базова загальна середня освіта – перший рівень середньої загальноосвітньої дев'ятирічної школи (у Чехії 1–5 класи) / початкова школа – другий рівень середньої загальноосвітньої дев'ятирічної школи (у Чехії 6–9 класи) / основна школа
Základní umělecké vzdělávání	Початкова мистецька освіта
Zákon o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání / školský zákon (561/2004 Sb.)	Закон про дошкільну, базову, середню та вищу професійну освіту / Закон про освіту (561/2004 Збірника законів)

Zákon o pedagogických pracovnících (563/2004 Sb.)	Закон про педагогічних працівників (563/2004 Збірника законів)
Zákon o vysokých školách (111/1998 Sb.)	Закон про заклади вищої освіти (111/1998 Збірника законів) / Закон про вищу освіту
Zápis do (...) - XY ročníku (zejména na VŠ) - mateřské školy - základní školy	Запис (...) – на XY курс (йдеться передусім про заклади вищої освіти – ЗВО) – до дитячого садка – до початкової / загальноосвітньої школи
Zápisový lístek (potvrzení úmyslu uchazeče stát se žákem SŠ)	Реєстраційна картка (підтвердження про зарахування / запис до школи; документ, що підтверджує намір претендента стати учнем середньої школи)
Zřizovatel (mateřské, základní, vyšší odborné školy ...)	Засновник закладу освіти (дитячого садка, середньої загальноосвітньої дев'ятирічної школи, вищої професійної школи ...)
Ž	
Žák	Учень
Žákovská knížka	Шкільний щоденник

3. Akademické tituly

udělované v České republice k 31. 12. 2020

1. Bakalářský stupeň (pregraduální vzdělávání)		
Bakalář	Bc.	Бакалавр (скорочення <i>Bc.</i> записують перед прізвищем)
Bakalář umění	BcA.	<i>дослівно</i> Бакалавр у галузі мистецтва (скорочення <i>BcA.</i> записують перед прізвищем; це ступінь бакалавра, здобутий у вищих навчальних закладах мистецького спрямування; в Україні такий узагальнений ступінь не затверджений, натомість використовують звичайний ступінь бакалавра, який у дипломі може бути специфікований відповідно до мистецького профілю, наприклад: бакалавр сценічного мистецтва, бакалавр образотворчого мистецтва і под., або бакалавр за спеціальністю «сценічне мистецтво», бакалавр за спеціальністю «образотворче мистецтво» і под.)
2. Magisterský stupeň (pregraduální vzdělávání)		
Magistr	Mgr.	Магістр (скорочення <i>Mgr.</i> записують перед прізвищем; до цього ступеня прирівнюють також ступінь спеціаліста, який в Україні присвоювали раніше і який скасовано Законом України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р.)
Magistr umění	MgA.	<i>дослівно</i> Магістр у галузі мистецтва (скорочення <i>MgA.</i> записують перед прізвищем; це ступінь магістра, здобутий у вищих навчальних закладах мистецького спрямування; в Україні такий узагальнений ступінь не затверджений, натомість використовують звичайний ступінь магістра, який у дипломі може бути специфікований відповідно до мистецького профілю, наприклад: магістр сценічного мистецтва, магістр музичного мистецтва і под., або магістр за спеціальністю «сценічне мистецтво», магістр за спеціальністю «музичне мистецтво» і под.)
Inženýr	Ing.	Інженер

		(скорочення <i>Ing.</i> записують перед прізвищем; це науковий ступінь, який присвоюють випускникам технічних, економічних, аграрних, військових закладів вищої освіти; в Україні науковий ступінь інженера не затверджений, його прирівнюють до ступеня магістра з відповідною кваліфікацією)
Inženýr architekt	Ing. arch.	дослівно Інженер у галузі архітектури (скорочення <i>Ing. arch.</i> записують перед прізвищем; це науковий ступінь інженера магістерської програми з галузі архітектури, його присвоюють випускникам архітектурних чи будівельних факультетів технічних університетів; в Україні науковий ступінь інженера у галузі архітектури не затверджений, його прирівнюють до ступеня магістра з відповідною кваліфікацією, наприклад: магістр архітектури та містобудування, магістр будівництва та цивільної інженерії тощо)
Doktor všeobecné medicíny	MUDr.	дослівно Доктор загальної медицини (скорочення <i>MUDr.</i> записують перед прізвищем; доктор загальної медицини (в Україні – магістр за спеціальністю «загальна медицина») – це науково-професійний ступінь, який присвоюють випускникам магістерської програми за спеціалізацією «загальна медицина»; для отримання ступеня обов'язковою є процедура складання «ригоровних іспитів / іспитів зі спеціальності» (<i>rigorózní zkoušky</i>) і захисту «ригоровної роботи» (<i>rigorózní práce</i>))
Doktor dentální medicíny	MDDr.	дослівно Доктор дентальної медицини / Доктор стоматології (скорочення <i>MDDr.</i> записують перед прізвищем; доктор стоматології (в Україні – магістр за спеціальністю «стоматологія») – це науково-професійний ступінь, який присвоюють випускникам магістерської програми за спеціалізацією «стоматологія»; для отримання ступеня обов'язковою є процедура складання «ригоровних іспитів / іспитів зі спеціальності» (<i>rigorózní zkoušky</i>) і захисту «ригоровної роботи» (<i>rigorózní práce</i>))
Doktor veterinární medicíny	MVDr.	дослівно Доктор ветеринарної медицини (скорочення <i>MVDr.</i> записують перед прізвищем; доктор ветеринарної медицини (в Україні – магістр за спеціальністю «ветеринарна медицина») – це науково-професійний ступінь, який присвоюють випускникам магістерської програми за спеціалізацією «ветеринарна медицина та ветеринарна гігієна»; для отримання ступеня обов'язковою є процедура складання «ригоровних іспитів / іспитів зі спеціальності» (<i>rigorózní zkoušky</i>) і захисту «ригоровної роботи» (<i>rigorózní práce</i>))

2.1 Rigorózní řízení (v soustavě VŠ vzdělávání tvoří samostatný stupeň vzdělání)

Doktor filosofie	PhDr.	Доктор філософії (скорочення <i>PhDr.</i> записують перед прізвищем; доктор філософії – це науково-професійний ступінь, який присуджують у галузі гуманітарних, соціальних та педагогічних наук на відповідних факультетах університетів; умовою отримання цього ступеня є проходження rigorózního řízení, яке не становить окремого освітнього рівня; фактично ступінь доктора філософії <i>PhDr.</i> є еквівалентом ступеня магістра)
Doktor práv	JUDr.	Доктор права (скорочення <i>JUDr.</i> записують перед прізвищем; це науково-професійний ступінь, присуджений тим правникам, що вже здобули науковий ступінь магістра та успішно пройшли rigorózní řízení, яке не становить окремого освітнього рівня; фактично ступінь доктора права <i>JUDr.</i> є еквівалентом ступеня магістра в обраній галузі права)
Doktor přírodních věd	RNDr.	Доктор природничих наук (скорочення <i>RNDr.</i> записують перед прізвищем; це науково-професійний ступінь, умовою присудження якого є вже здобутий науковий ступінь магістра та успішно пройдене rigorózní řízení, яке не становить окремого освітнього рівня; фактично ступінь доктора природничих наук <i>RNDr.</i> є еквівалентом ступеня магістра в обраній галузі цих наук)
Doktor farmacie	PharmDr.	Доктор фармації / Доктор аптечної справи (скорочення <i>PharmDr.</i> записують перед прізвищем; це науково-професійний ступінь у галузі фармацевтичних наук, умовою присудження якого є вже здобутий науковий ступінь магістра у цій галузі та успішно пройдене rigorózní řízení, яке не становить окремого освітнього рівня; фактично ступінь доктора фармації <i>PharmDr.</i> є еквівалентом ступеня магістра фармації)
Doktor teologie	ThDr.	Доктор богослов'я / Доктор теології (скорочення <i>ThDr.</i> записують перед прізвищем; це науково-професійний ступінь у галузі теологічних наук, умовою присудження якого є вже здобутий науковий ступінь магістра у цій галузі та успішно пройдене rigorózní řízení, яке не становить окремого освітнього рівня; фактично ступінь доктора теології <i>ThDr.</i> є еквівалентом ступеня магістра у цій галузі)

Licenciát teologie	ThLic.	<p>Ліцензіат теології</p> <p>(скорочення <i>ThLic.</i> записують перед прізвищем; це науково-професійний ступінь у галузі теологічних наук, умовою присудження якого є вже здобутий науковий ступінь магістра у цій галузі та успішно пройдене <i>rigorózní řízení</i>, яке не становить окремого освітнього рівня; фактично ступінь ліцензіата теології <i>ThLic.</i> є еквівалентом ступеня магістра у галузі богослов'я; ступінь <i>ThLic.</i> раніше присуджували лише в галузі католицького богослов'я, але з 1 вересня 2016 року таке обмеження було скасоване і з навчального 2016/17 року ступінь <i>ThLic.</i> почали присуджувати у галузі богослов'я загалом нарівні зі ступенем <i>ThDr.</i>)</p>
3. Doktorský stupeň (postgraduální vzdělávání)		
Doktor	Ph.D.	<p>Доктор [філософії]</p> <p>(скорочення <i>Ph.D.</i> записують після прізвища; науковий ступінь доктора філософії <i>Ph.D.</i> можна отримати, успішно завершивши <i>doktorské studium</i> (в Україні це аспірантура або для військових спеціальностей – ад'юнктура) і захистивши дисертаційну роботу; у Чехії доктор філософії є найвищим науковим ступенем, якого можна досягти, навчаючись у закладі вищої освіти; в Україні з липня 2016 року науковий ступінь доктора філософії запроваджено замість ступеня кандидата наук і прирівняно до нього)</p>